

EU-richtlijn behandeling stedelijk afvalwater; UWWTD (t.b.v. Textielbeheer / e-nieuws / nieuwsbrief)

Er is een nieuwe Europese richtlijn (EU 2024/3019) over de behandeling van stedelijk afvalwater. Deze wordt vaak afgekort tot UWWTD (Urban Waste Water Treatment Directive). De richtlijn is op 1 januari 2025 van kracht geworden en moet op uiterlijk 31 juli 2027 omgezet zijn in nationale wetgeving in alle EU-lidstaten.

De hoofdlijnen van de UWWTD worden hieronder beschreven, met de nadruk op wat er gewijzigd is t.o.v. de voorgaande versie (91/271/EEC uit 1991).

Doelen:

- Een schoner milieu. Afvalwater wordt namelijk, na zuivering, geloosd op het oppervlaktewater.
- Minder ongezuiverd afvalwater naar het milieu, meer huishoudens en bedrijven aansluiten op het riool.
- Klimaat neutrale waterzuivering.
- Kosten van een extra zuiveringstrap, de zogenaamde vierde trap, neerleggen bij de producenten van farmaceutische en cosmetische producten.

Stedelijk afvalwater.

De richtlijn geldt voor stedelijk afvalwater. Dat is gedefinieerd als: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater.

Van toepassing op:

De richtlijn is primair gericht op de EU-lidstaten. De wijze waarop stedelijk afvalwater wordt ingezameld en verwerkt is namelijk niet in alle landen op dezelfde wijze georganiseerd.

Voor Nederland betekent dat:

- De gemeenten, die hebben de taak voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- De waterschappen, die hebben de zuiveringstaak.

Voorts geldt de richtlijn indirect ook voor producenten van farmaceutische en cosmetische producten, vanwege de toepassing van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV).

Meer stoffen verwijderen.

Na de zuivering van stedelijk afvalwater zijn er nog diverse restverontreinigingen in het water. Uit de grafiek rechts blijkt dat dat met name microverontreinigingen, fosfaat en stikstof betreft. Teneinde na zuivering schoner water op het oppervlaktewater te lozen, moeten deze drie stoffen verdergaand verwijderd gaan worden.

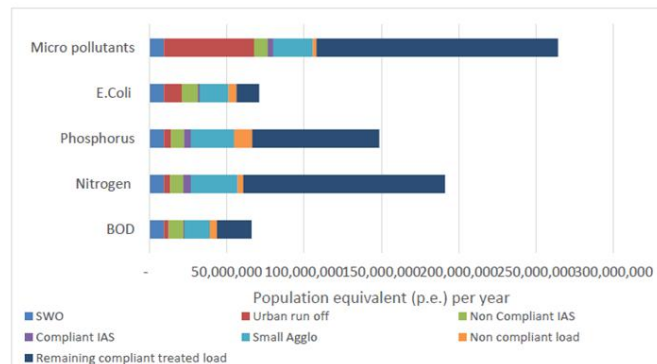

Figure 1: Remaining loads from urban sources (p.e./year)- Current situation - Source JRC

Meer huishoudens en bedrijven aansluiten op het riool.

Teneinde de hoeveelheid ongezuiverd afvalwater terug te dringen, moeten meer huishoudens en bedrijven worden aangesloten op het riool. Dit wordt gedefinieerd in de grootte van “agglomeraties”. In 2035 moeten alle agglomeraties vanaf 1.000 i.e. (inwoner equivalent) zijn aangesloten. Dit was voorheen 2.000 i.e..

Klimaat neutrale waterzuivering.

Teneinde invulling te geven aan de “green deal”, moet het zuiveren van afvalwater volledig energieneutraal gaan worden in 2045. Dit mag tot maximaal 35% worden ingevuld door de inkoop van duurzame energie.

Dit is (extra) uitdagend omdat er meer stoffen uit het afvalwater gehaald moeten worden, hetgeen meer energie vraagt.

Kosten.

Meer en beter zuiveren betekent hogere kosten. Deze kosten worden gedragen door de burgers en bedrijven. Maar de kosten voor de extra ("vierde") zuiveringstrap, die nodig is ten behoeve van de verwijdering van microverontreinigingen, zullen voor minimaal 80% verlegd worden naar de producenten van farmaceutische en cosmetische producten. Deze producten vormen namelijk de grootste bron van microverontreinigingen in stedelijk afvalwater. Hiermee wordt de UPV toegepast.

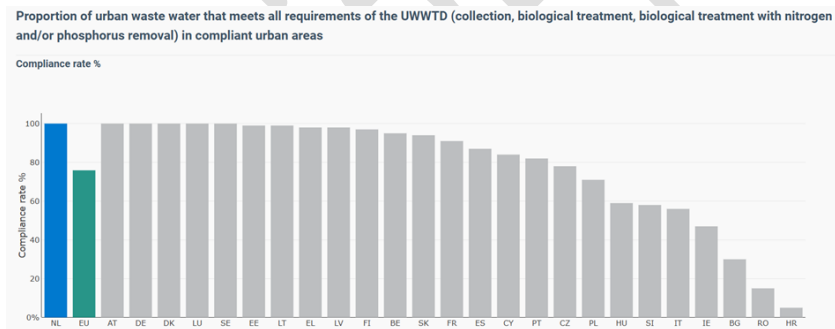
Nederlandse wetten.

De EU-richtlijn is in Nederland voornamelijk geïmplementeerd in de Omgevingswet en Algemene maatregelen van Bestuur (AMvB's) onder de Waterwet, met name het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving) en de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

Gevolgen voor wasserijen en stomerijen.

Wasserijen en stomerijen in Nederland lozen hun afvalwater op het riool. Dit afvalwater is daardoor onderwerp van de nieuwe richtlijn. Er zijn echter geen verplichtingen in de nieuwe UWWTD gevonden die bedreigend zouden kunnen zijn voor wasserijen en stomerijen. Het belangrijkste dat gemerkt zal worden is dat de kosten voor afvalwater (verder) zullen gaan toenemen.

NB: De mate waarin EU-lidstaten "compliant" zijn met de Europese afvalwater richtlijn, wordt door de EU bewaakt. De situatie in 2020 was dat Nederland 100% compliant was:

De informatie is gebaseerd op onderstaande bronnen:

- 1) EU richtlijn 2024/3019; inzake de behandeling van stedelijk afvalwater; 27 november 2024.
- 2) Europese Commissie; Executive summary of the impact assessment report; SWD(2022) 544 final; 26-10-2022.
- 3) Stichting RIONED, de koepelorganisatie in Nederland voor stedelijk waterbeheer.
 - a. <https://www.riool.net/nieuws/akkoord-voor-herziene-europese-richtlijn-stedelijk-afvalwater>
- 4) De Unie van Waterschappen;
 - a. <https://unievanwaterschappen.nl/herziening-richtlijn-stedelijk-afvalwater-is-definitief/>
 - b. <https://unievanwaterschappen.nl/waterkwaliteit/rioolwaterzuiveringen-rwzi/>
- 5) Informatiepunt Leefomgeving (IPLO);
 - a. <https://iplo.nl/thema/water/stedelijk-afvalwater/>
- 6) Kenniscentrum Europa decentraal;
 - a. <https://europadecentraal.nl/onderwerp/klimaat-en-milieu/waterbeheer/afvalwater/>
 - b. <https://europadecentraal.nl/nieuws/groen-licht-voor-nieuwe-regels-stedelijk-afvalwater/>
- 7) Expertisecentrum Europees Recht (ministerie Buitenlandse Zaken);
 - a. <https://ecer.minbuza.nl/-/effici%C3%ABntere-behandeling-van-stedelijk-afvalwater-door-nieuwe-eu-regels>
- 8) VEWIN; Vereniging van waterbedrijven in Nederland;
 - a. <https://www.vewin.nl/nieuws/richtlijn-stedelijk-afvalwater-vastgesteld-positief-voor-waterkwaliteit/>
- 9) Europese Commissie; environment;
 - a. https://environment.ec.europa.eu/topics/water/urban-wastewater_en
- 10) WISE; Water Information System for Europe;
 - a. <https://water.europa.eu/freshwater/countries/uwwt/netherlands>